

Een strategisch kader voor een concurrerende en duurzame EU-bio-economie

Samenvatting

Op 27 november 2025 publiceerde de Europese Commissie de mededeling “Een strategisch kader voor een concurrerende en duurzame bio-economie in de EU”. Deze briefing geeft een samenvatting van deze mededeling. Deze briefingnota informeert en biedt verdere verdieping aan de Minaraad en de raadsleden inzake de bio-economie. De briefing richt zich op de meest recente Europese documenten en bestaat uit drie delen: (1) de inleiding; (2) de Europese context en (3) de nieuwe Europese strategie voor de bio-economie.

Volgnummer briefing nota	2026 002	Versie:	1
Auteur + e-mailadres	Ine Baetens – ine.baetens@minaraad.be		
<i>Deze briefing is een kennisdocument t.b.v. de raadsorganisaties van de Minaraad. Vermits dit document opgevat wordt als een kennisdocument, bindt het op zich niet de raadsleden of de raadsorganisaties; het document wordt wel aanvaard als informatief achtergronddocument bij verdere raadswerkzaamheden.</i>			
Datum afsluiting van deze verkenning:	28/07/2026		

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. De Europese context.....	2
2.1 Overzicht van de opeenvolgende strategieën rond bio-economie	2
2.2 Aangrenzende beleidsvelden	3
2.2.1 Algemeen	3
2.2.2 Klimaat en emissiereductie	3
2.2.3 Landbouw en visserij.....	4
2.2.4 Energie, bio-energie en hernieuwbare brandstoffen.....	4
2.2.5 Bossen, biodiversiteit, natuurherstel en ecosystemen	4
2.2.6 Circulaire economie, materialen, verpakkingen en reststromen	6
2.2.7 Financiering en duurzaamheidstaxonomie	6
3. Het strategisch kader voor een concurrerende en duurzame bio-economie in de EU	6
3.1 Doelstellingen en structuur	6

3.2	Kader.....	7
	Visie voor de Europese bio-economie in 2040	8
3.3	Regelgeving.....	8
3.4	Instrumenten	9
3.5	Innovatie en investering	9
3.6	Infrastructuur	10
3.7	Vraag ontwikkelen	10
3.8	Rapporteren en evalueren.....	11
3.9	Kennisopbouw	11

1. Inleiding

Megatrends zoals bevolkingsgroei, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies zetten maatschappelijke systemen onder druk. Die druk veroorzaakt opeenvolgende crisissen, met bevoorradingsonzekerheid tot gevolg. Een en ander zet druk op de prijzen en de beschikbaarheid van energie, water, voeding, grondstoffen enz.

De Europese Unie zet daarom in op **strategische autonomie**, concurrentievermogen, nieuwe en meer gevarieerde strategische allianties, energie-zekerheid en toegang tot kritieke grondstoffen, maar poogt hierbij ook rekening te houden met waarden zoals lokale werkgelegenheid en de Europese waarden aangaande democratie en mensenrechten.

Het Vlaamse Gewest moet een plaats vinden in deze nieuwe realiteit en strategische keuzes maken om zo goed mogelijk te voorzien in de eigen noden en bevoorradingsystemen ('provisioning systems'). De bio-economie kan hierin een belangrijke rol spelen.

Naast de Europese instellingen, bieden internationale organisaties - zoals de FAO, UNEP, UNIDO, UNDP, UNECE en de OESO – handvaten om robuuste strategische kaders te ontwikkelen en om bij te dragen aan het behalen van de VN duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. (SDGs)¹.

2. De Europese context

2.1 Overzicht van de opeenvolgende strategieën rond bio-economie

Het beleid inzake de Europese bio-economie heeft zich de voorbije decennia ontwikkeld van een innovatie-gedreven agenda naar een integraal beleidskader dat economische, ecologische en sociale doelstellingen combineert.

Het thema 'bio-economie' werd op Europees niveau voor het eerst uitgewerkt tot een strategie in 2012, met de tekst '[Innovating for Sustainable Growth: A Bioeconomy for Europe](#)'. Daarin werd voornamelijk ingezet op:

- investeren in onderzoek, innovatie en vaardigheden;

¹ [Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development | Department of Economic and Social Affairs](#)

- beleidscoördinatie versterken;
- markten en concurrentievermogen ontwikkelen.

In 2018 heeft de Commissie de strategie herzien, wat leidde tot '[A sustainable Bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment](#)'. Daarin wordt een sterker verband gelegd met de ecologische grenzen, circulaire bio-economie, regionale en lokale bio-economieën en de SDG's. De drie actiepijlers zijn:

- versterken en opschalen van bio-gebaseerde sectoren;
- snelle uitrol van lokale bio-economieën;
- begrip van ecologische grenzen verbeteren.

In 2019 wordt het beleidsthema 'bio-economie' meegenomen in de European *Green Deal*, als een hefboom voor klimaatneutraliteit, circulaire economie en duurzame voedsel- en grondstoffensystemen.

In 2022 publiceerde het *Joint Research Centre* het '[EU Bioeconomy Strategy Progress Report](#)'. Daaruit blijkt dat de acties van de strategie voor de bio-economie van 2018 op schema lagen om hun belangrijkste doelstellingen te verwezenlijken. Het rapport geeft ook aan op welke gebieden verdere actie nodig is.

2.2 Aangrenzende beleidsvelden

De bio-economie en de ecosystemen die daarvoor nodig zijn, figureren ook in meerdere aangrenzende beleidsvelden. Onderstaande lijst is uitgebreid, maar niet exhaustief. De beleidsteksten worden hieronder thematisch geclusterd.

2.2.1 Algemeen

De [European Green Deal](#) (2019) erkent de bio-economie als hefboom voor klimaatneutraliteit, een circulaire economie en duurzame voedselsystemen. Het beleid legt nadruk op de substitutie van fossiele grondstoffen en op natuurgebaseerde oplossingen, met respect voor ecologische grenzen en biodiversiteit.

2.2.2 Klimaat en emissiereductie

De [Richtlijn tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie](#) (EU-ETS) (2003/87/EG) bevat bepalingen voor het gebruik van biomassa en stimuleert projecten die bijdragen aan emissiereductie en biodiversiteit.

De [Verordening betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 teneinde bij te dragen aan klimaatmaatregelen om aan de toezeggingen uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs te voldoen](#) (ESR) (EU 2018/842) legt reductiedoelstellingen vast voor broeikasgasemissies in sectoren zoals transport, gebouwen en landbouw. Biomassa speelt hierin een rol via onder meer reststromen uit landbouw en afval.

De [Verordening tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit](#) de 'Europese Klimaatwet' ((EU) 2021/1119)) legt bindende klimaatdoelstellingen vast en benadrukt het belang van een duurzame inzet van biomassa. Daarbij moet rekening worden gehouden met de bescherming van voedselsystemen, ecosystemen en biodiversiteit.

2.2.3 Landbouw en visserij

De [Verordening inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid](#) (GVB) ((EU) 1380/2013) beheert visbestanden en mariene biomassa, de 'biologische rijkdommen'. Het GVB bepaalt duurzame vangstquota en beschermingsmaatregelen voor visbestanden in EU-wateren. Hoewel primair gericht op visserij, raakt dit 'blauwe bio-economie'-activiteiten zoals aquacultuur en algenkweek – belangrijke bronnen van aquatische biomassa.

Het [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid](#) (GLB) (2021) legt op strategische plannen op te maken op basis waarvan de lidstaten aan duurzame productie en diversificatie moeten werken. Landbouwers kunnen ondersteuning krijgen voor teelt van vezelgewassen of *agroforestry* (beiden leveren biomassa), reststromen valorisatie (bv. mestvergisting) en coöperatieve waardeketens in de bio-economie. Vlaanderen en andere regio's kunnen GLB-middelen inzetten om lokale biomassa-gebaseerde waardeketens te versterken.

2.2.4 Energie, bio-energie en hernieuwbare brandstoffen

De [Richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen](#) ('RED II') ((EU) 2018/2001) stelt EU-doelen en criteria voor duurzame bio-energie. De richtlijn bevat strikte duurzaamheids- en broeikasgascriteria voor bio-energie (biobrandstoffen, biogas, vaste biomassa), inclusief regels om voedselgewassen-gebaseerde brandstoffen te beperken (max. 7% in transport) en stimulansen voor geavanceerde biobrandstoffen uit reststromen. Er is het 'cascadeprincipe' vastgelegd: lidstaten moeten toezien dat biomassa eerst voor hoogwaardige toepassingen (materiaalgebruik) wordt ingezet voordat verbranding voor energie plaatsvindt en het mag geen extra landgebruik veroorzaken. Ook gelden er uitsluitingen van subsidies: hout met hoge kwaliteit (zaaghout, stammen) mag niet via steunregelingen voor stroomproductie worden verbrand.

De [Verordening inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer](#) (ReFuelEU Aviation) ((EU) 2023/2405) verplicht duurzaam vliegtuigbrandstof (SAF) en creëert een gegarandeerde markt voor biokerosine (bv. uit afvalvetten of lignocellulose). Luchtvaart-brandstoffen geproduceerd uit voedsel- en voedergewassen of met een hoog risico op veranderingen in landgebruik komen niet in aanmerking. Het stimuleert investeringen in biobrandstoffen voor luchtvaart.

De [Verordening betreffende het gebruik van hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen in het zeevervoer](#) (FuelEU Maritime) ((EU) 2023/1805) stelt reductiedoelen voor de uitstootintensiteit van scheepsbrandstof, waardoor scheepvaartbedrijven hernieuwbare en laag-koolstofbrandstoffen (zoals biodiesel, biomethanol, e-fuels) moeten inzetten. De verordening ondersteunt het gebruik van biomassa-gestookte biobrandstoffen in de maritieme sector, naast andere alternatieven.

2.2.5 Bossen, biodiversiteit, natuurherstel en ecosystemen

De [Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna](#) (Habitatrichtlijn) (92/43/EEG) heeft tot doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Het stelt beschermde Natura 2000-gebieden in waar duurzame bosbouw en visserij voorrang geven aan behoud van soorten en habitats. Dit is indirect relevant voor de bio-economie, omdat oogst van biomassa uit bossen of natuurgebieden enkel duurzaam mag

gebeuren. De richtlijnen verplichten een zorgvuldige afweging bij projecten (bv. plantages, ontginning) in beschermde gebieden; dit beperkt de mogelijkheden voor intensieve biomassa-exploitatie, maar stimuleert tegelijk oude landbouwgronden om te zetten in natuurbeheer als deel van een diverse bio-economie die biodiversiteitswinst nastreeft.

De [Verordening inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030](#), (LULUCF) (EU) 2018/841) gaat over de opname van broeikasgassen door landgebruik en bos. Deze verordening verplicht lidstaten om CO₂-verwijderingen via bos- en grondgebruik te realiseren. Het wil technische oplossingen, zoals bio-energie met koolstofafvang en -opslag ('BECCS'), bevorderen, alsook op de natuurgebaseerde oplossingen voor het afvangen en opslaan van CO₂-emissies. Ecosysteemgerichte benaderingen en biodiversiteitsvriendelijke praktijken horen de emissiereductie in de bio-economie te verbeteren. In combinatie met de Natuurherstelverordening moet dit beleid bos- en bodemkoolstofvoorraden beschermen en vergroten zodat de bio-economie een netto klimaatvoordeel kan opleveren.

De [EU-Biodiversiteitsstrategie 2030](#) (2020) bepaalt doelstellingen zoals het beschermen van 30% van de land- en zee-oppervlakte met het oog op biodiversiteitsbehoud, 10% strikte bescherming, 25.000 km rivieren herstellen en 3 miljard bomen aanplanten. Voor de bio-economie benadrukt deze strategie dat de bescherming van ecosystemen en duurzaam landgebruik integraal moet zijn om biomassaproductie op lange termijn te waarborgen.

De [EU-bossenstrategie voor 2030](#) (2021) (COM/2021/572) ondersteunt duurzaam bosbeheer en een bosgerelateerde bio-economie. Ze zet in op onder meer houtproducten met lange levensduur, herbebossing en biodiversiteitsbescherming. Het gebruik van bosbiomassa voor energie wordt aan strengere criteria onderworpen. De strategie erkent dat bossen het hart vormen van de bio-economie, maar dat oogst van houtige biomassa in balans moet blijven met bosherstel en koolstofopslag. Er wordt ingezet op waardeverhoging van hout (bv. houtbouw) en biedt strengere criteria voor gebruik van bosbiomassa voor energie.

De [Verordening betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden](#) ((EU) 2023/1115) verbiedt import van grondstoffen die bijdragen aan ontbossing wereldwijd. Bosesystemen komen op verschillende manieren onder druk te staan door klimaatverandering, gaande van extreme weerpatronen tot plagen, en krijgen te maken met menselijke activiteiten die ecosystemen en habitats negatief beïnvloeden. Tussen 1990 en 2008 importeerde en verbruikte de Unie een derde van de wereldwijd verhandelde landbouwproducten die met ontbossing verband houden. In die periode was het verbruik in de Unie verantwoordelijk voor 10% van de wereldwijde ontbossing voor de productie van goederen of de verstrekking van diensten.

De [Verordening inzake natuurherstel](#) ((EU) 2024/1991) verplicht langdurig en duurzame herstel van biodiverse en veerkrachtige ecosystemen in de land- en zeegebieden. Het dient om biodiversiteit te herstellen en natuurlijke koolstofputten te versterken. Dit impliceert voor de bio-economie dat biomassateelt niet ten koste mag gaan van herstel en dat investeringen in natuur-inclusieve vormen van biomassaproductie (zoals agroforestry of paludicultuur) worden gestimuleerd. De verordening fungeert als belangrijke waarborg dat de bio-economie 'natuurpositief' moet zijn.

2.2.6 Circulaire economie, materialen, verpakkingen en reststromen

De [Verordening tot vaststelling van voorschriften inzake het op de markt aanbieden van EU-bemestingsproducten](#) ((EU) 2019/1009) stelt regelgeving vast zodat compost, digestaat en andere meststoffen van biologische oorsprong (incl. reststromen uit de agro- en voedingssector) EU-breed mogen verhandeld worden op voorwaarde van kwaliteit en veiligheid. Dit creëert kansen voor de valorisatie van biomassa-afval (gft, mest, landbouwresiduen) in hoogwaardige producten zoals organische meststoffen en bodemverbeteraars.

Het [Actieplan Circulaire Economie](#) (COM/2020/98) richt zich op duurzaam materialenbeheer, afvalreductie en recycling. Het omvat onder meer maatregelen rond kunststofreductie, biogebaseerde alternatieven, afvalwetgeving en circulair productontwerp. Het plan voorziet ook in het waarborgen van de duurzaamheid van hernieuwbare biogebaseerde materialen.

De [Verordening betreffende verpakkingen en verpakkingsafval](#) (PPWR) ((EU) 2025/40) stelt doelstellingen vast voor minder verpakkingsafval en meer hergebruik/recycling. De verordening creëert ruimte voor biogebaseerde alternatieven (bv. papier/ *bioplastics*) mits deze voldoen aan strenge milieunormen. In de toekomst zullen biogebaseerde kunststoffen in verpakkingen explicieter erkend worden, naast gerecyclede inhoud.

2.2.7 Financiering en duurzaamheidstaxonomie

De [Verordening betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen](#) (EU Taxonomieverordening) ((EU) 2020/852) ligt aan de basis van een EU-breed classificatiesysteem van duurzame economische activiteiten. Zo definieert de taxonomie welke biomassa-activiteiten als 'groen' kunnen worden beschouwd. Enkel projecten die geen aanzienlijke schade aanrichten aan zes milieudoelstellingen (*Do No Significant Harm*) kunnen als duurzaam worden gelabeld. Dit zijn a) de mitigatie van klimaatverandering; b) de adaptatie aan klimaatverandering; c) het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen; d) de transitie naar een circulaire economie; e) f) de preventie en bestrijding van verontreiniging; de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

3. Het strategisch kader voor een concurrerende en duurzame bio-economie in de EU

3.1 Doelstellingen en structuur

Het nieuwe document '[Een strategisch kader voor een concurrerende en duurzame bio-economie in de EU](#)' bouwt verder op de strategieën uit 2012 en 2018 en heeft als algemene doelen een "*schone, concurrerende en veerkrachtige Europese economie te bevorderen*" en haar "*afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen*" (COM/2025/960).

De belangrijkste strategische doelen van de strategie zijn:

- het **concurrentievermogen** te waarborgen van de bio-economie van de EU op lange termijn en de investeringszekerheid;
- de nodige maatregelen te identificeren om bestaande en opkomende biotechoplossingen en biogebaseerde producten op te schalen en op de markt te brengen;

- het gebruik en de waardering van biomassabronnen te transformeren, en daarbij prioriteit te geven aan een uitbreiding van **hoogwaardige toepassingen**;
- de competitieve en **duurzame aanvoer** van biomassa veilig te stellen, zowel binnen de EU-zone als van buiten de EU;
- welvaart te creëren in plattelandsgebieden door **banen** te scheppen en inkomens te diversifiëren voor bosbouwers en landbouwers;

De structuur van de strategie is als volgt:

INLEIDING

1. OPSCHALING VAN INNOVATIE EN INVESTERINGEN: VAN HET LABORATORIUM TOT DE TOEPASSING
 - 1.1. Belemmeringen wegnemen
 - 1.2. Innovatie en investeringen simuleren
 2. LEIDENDE MARKTEN VOOR MATERIALEN EN TECHNOLOGIEËN ONTWIKKELEN
 - 2.1. Efficiënt gebruik van biomassa
 - 2.2. Faciliterende factoren voor leidende bio-economiemarkten in verschillende sectoren: overheidsopdrachten en vrijwillige industriële allianties
 - 2.3. Leidende markten voor materialen
 - 2.4. Leidende markten voor technologieën
 3. VEILIGSTELLEN VAN DE LANGETERMIJNVOORUITZICHTEN VOOR DE BIO ECONOMIE: DUURZAAM GEPRODUCEERDE BIOMASSA
 - 3.1. De vraag naar primaire biomassa verminderen: toe kunnen met secundaire grondstoffen en circulariteit
 - 3.2. Naar veerkrachtige en duurzame ecosystemen en waardeketens
 - 3.3. Aanbod van primaire biomassa
 4. WERELDWIJDE PARTNERSCHAPPEN EN KANSEN BENUTTEN
 - 4.1. Bredere toegang tot wereldmarkten vergemakkelijken voor biogebaseerde technologieën, innovaties, biomaterialen en toepassingen uit de EU
 - 4.2. De wereldwijde agenda voor duurzame bio-economie vormgeven
 5. KRACHTEN BUNDELEN OM RESULTATEN TE BEHALEN: LIDSTATEN, INDUSTRIE, INVESTEERDERS EN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD
 6. CONCLUSIE
- BIJLAGE: Belangrijkste acties en tijdlijn

Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste aandachtspunten voor de raadsleden.

3.2 Kader

De strategie definieert de bio-economie als “de activiteiten die duurzame oplossingen op basis van biologische hulpbronnen leveren om toegevoegde waarde te creëren.”. De bio-economie omvat de productie van biomassa, de omzetting ervan in voedsel, materialen en producten, evenals de opwekking van bio-energie. De bio-economie omvat gebieden zoals

- Voedsel
- Gezondheid
- Energie
- Industrie
- Ecosystemen

Visie voor de Europese bio-economie in 2040

Uiterlijk in 2040 worden duurzame biogebaseerde materialen en producten, zoals bouwmaterialen, biochemicalïën, textiel, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en kunststoffen, op grote schaal in de EU toegepast. Hiermee worden fossielvrije alternatieven geboden en nieuwe, stabiele inkomstenstromen in plattelands-, kust- en industriële regio's in heel Europa gecreëerd. Duurzame opbrengstverbeteringen ondersteunen veerkrachtige, op kennis gebaseerde landbouw- en voedselsystemen. Biotechnologie wordt; dankzij de biotechwetgeving, de stuwende kracht die biogebaseerde oplossingen betaalbaar, concurrerend en op industriële schaal inzetbaar maakt. Doorbraken op het gebied van biotechnologie en biofabricage maken biogebaseerde oplossingen kosteneffectief en schaalbaar. Vaardigheden, investeringszekerheid en een betrouwbaar aanbod van biomassa vormen de basis voor industriële toepassing. De bio-economie stelt de EU in staat om haar eigen sterke punten – vruchtbare landbouwgrond, duurzaam beheerde bossen en gezonde oceanen – te benutten om welvaart, economische en voedselzekerheid en veerkracht te realiseren. Landbouw en bosbouw zorgen, in combinatie met een slimmer gebruik van mariene rijkdommen, ervoor dat de EU door middel van duurzame interne productie in het grootste deel van zijn behoefte aan biomassa kan voorzien. Wereldwijd fungeert de EU op het gebied van duurzame biogebaseerde technologieën, materialen en knowhow als toonaangevende partner en exporteur. Door middel van eerlijke en duurzame strategische partnerschappen en handelsovereenkomsten boort de EU nieuwe markten aan.

In 2022 werd biomassa in Europa voornamelijk gebruikt voor: diervoeder (38 %), energie (29 %), materialen (24 %) en levensmiddelen (9 %). In de afgelopen tien jaar is het gebruik van biomassa voor energie met 14 % gestegen, terwijl het materiaalgebruik met 11% is toegenomen. Bio-energie blijft een rol spelen in de energiezekerheid. De bio-economie had in 2023 een waarde van 2,7 biljoen euro in de EU. Er waren 17,1 miljoen mensen werkzaam in de productie en omzetting van biomassa (8 % van de werkgelegenheid in de EU) en werd er 863 miljard euro aan toegevoegde waarde gegenereerd (5 % van het BBP van de EU). De investeringen in onderzoek en ontwikkeling in sectoren die verband houden met de bio-economie bedroegen 23,2 miljard euro (9 % van alle investeringen in onderzoek en ontwikkeling).

Maar het kost moeite om met biogebaseerde materialen schaalvoordelen te behalen, wat resulteert in hogere productiekosten.

3.3 Regelgeving

De Commissie voorziet aanpassingen aan regelgeving om ervoor te zorgen dat de EU een voorspelbaar en gunstig klimaat biedt voor bio-innovatie en tegelijkertijd de veiligheidsnormen van de EU in stand blijven. De Commissie kondigt haar voornemen aan om:

- De biotechwetgeving en de regelgevingsvereisten te vereenvoudigen om de toelating en **vergunning** van producten te versnellen;
- Richtsnoeren te verstrekken voor de **classificatie** van nieuwe biogebaseerde producten;
- Risicobeoordelingen beter te coördineren tussen de EU-agentschappen onderling;

- Duidelijker en meer samenhangende **normen te** ontwikkelen;
- De **milieuvoetafdruk** van een product (PEF) te gebruiken voor het beoordelen en vergelijken van biogebaseerde materialen, chemische stoffen en producten.
- De strategische plannen aan te vullen om efficiënt en passend gebruik van biomassa te ondersteunen, met name het GLB, de nationale energie- en klimaatplannen, het cohesiebeleid en de nationale of regionale strategieën.

3.4 Instrumenten

De Commissie voorziet een aantal instrumenten om de bio-economie te ondersteunen:

- Een Europees **forum** voor regelgevers en innovatoren op het gebied van de bio-economie voor de uitwisseling van beste praktijken;
- Eén enkel onlinetoegangspunt, zodat bedrijven informatie slechts eenmaal hoeven in te dienen;
- Technische **ondersteuning** aan kleine en middelgrote ondernemingen;
- Testomgevingen voor regelgeving;
- Versnelde **toelatingsprocedures** voor microbiële oplossingen voor industrieel gebruik in de bio-economie;
- Een *Forest Europe*-proces voor de samenwerking met lidstaten, onderzoekers en belanghebbenden.

3.5 Innovatie en investering

Biogebaseerde technologieën en industriële biotechnologie zijn kapitaalintensief en vereisen aanzienlijke aanloopinvesteringen in onderzoek en innovatie, demonstratie en fabricage-infrastructuur. De Europese Investeringsbank Groep (EIBG) heeft de investeringsbehoeften in kaart gebracht en vastgesteld waar de EU actie moet ondernemen, met name de opschaling van biofabricage, geavanceerde biogebaseerde materialen en de infrastructuur voor een circulaire bio-economie.

De Commissie voorziet een kader voor de ondersteuning van innovatie en investering:

- De [strategie voor Europese biowetenschappen](#) en de [EU-strategie voor start-ups en scale-ups](#) vormen het kader om innovatie te versnellen, de markttoegang te verbeteren en **opschaling** te ondersteunen;
- Subsidies in het kader van [Een circulair biogebaseerd Europa](#);
- **Modellen** aangeboden voor coöperatieve investeringen in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB);
- HERA Invest ondersteunt investeringen in biogebaseerde medische toepassingen;
- InvestEU ondersteunt de blauwe bio-economie;
- Het Europees Fonds voor de circulaire bio-economie (ECBF) zet zich in om particuliere investeerders aan te trekken;

- De staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal bevorderen projecten in het kader van de circulaire economie.

De Commissie plant bijkomende ondersteuning.

- In haar voorstel voor het eerstvolgende meerjarig financieel kader (MFK 2028-2034) verhoogt de Commissie de financiering voor de bio-economie via het Europees Fonds voor concurrentievermogen (ECF) en het beleidsterrein betreffende gezondheid, biotechnologie, landbouw en de bio-economie binnen het kaderprogramma Horizon Europa;
- Een werkgroep wordt opgericht van de Commissie, de EIB-groep, nationale stimuleringsbanken en particuliere investeerders voor het opschalen van de financiering voor onderzoek, demonstratie en opschaling op EU- en nationaal niveau;
- De Commissie zal een **kennisbank** voor de hele EU opzetten met praktische, op de lokale situatie afgestemde richtsnoeren.

3.6 Infrastructuur

Een ander belangrijk knelpunt voor startende en opschalende bedrijven in de bio-economie is de beperkte toegang tot infrastructuur voor proefprojecten en opschaling. De Commissie zal een betere toegang tot dergelijke infrastructuren ondersteunen:

- Uitbouwen van de partnerschappen tussen Green Assist en het Enterprise Europe Network;
- Het Gezamenlijk Europees Forum voor IPCEI (JEF-IPCEI) brengt potentiële projecten in kaart;
- Toegang voor kleine, middelgrote en opschalende ondernemingen tot proef- en demonstratie-infrastructuur voor het verbeteren van fermentatie;
- Ondersteuning van de ondergrondse opslag van biogene koolstof (Bio CCUS);
- Het Innovatiefonds ondersteunt schaalbare bio-CCUS-projecten.

3.7 Vraag ontwikkelen

Er is nood aan een voorspelbare vraag naar biogebaseerde oplossingen, met prioriteit voor sectoren waar biogebaseerde oplossingen de hoogste toegevoegde waarde leveren. De Commissie zet daarop in door:

- De [verordening betreffende ecologisch ontwerp voor duurzame producten](#) voor textiel en meubels zal prestatie- en informatievereisten omvatten om de levensduur, herbruikbaarheid en recyclebaarheid te verbeteren, ook voor van biologische hulpbronnen vervaardigde producten;
- Voor de EU-milieukeur zal een soortgelijke aanpak worden gevolgd;
- De herziening van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten zal onder meer gericht zijn op het verder bevorderen en faciliteren van biogebaseerde oplossingen;
- Het instrument voor coördinatie van het concurrentievermogen (CCT) zal een proefproject inzake bio-economie ontwikkelen;
- Een 'Alliantie voor een biogebaseerd Europa' (BEA) wordt opgericht, waarin ondernemingen zich verbinden via afnameovereenkomsten.

Volgens de [Raadsconclusies van 17 maart 2026](#) zou dit kunnen worden uitgebreid naar bijkomende sectoren, zoals schoeisel, papier en de blauwe economie.

3.8 Rapporteren en evalueren

De strategie zal worden beoordeeld op basis van de milieueffecten en afwegingen vanuit een levenscyclusperspectief en het economisch potentieel in een systeembrede benadering.

In 2027 zal de Commissie overeenkomstig de richtlijn hernieuwbare energie een verslag publiceren over de gevolgen van de steunregelingen van de lidstaten voor biomassa, onder meer voor de biodiversiteit, het klimaat en het milieu, en voor mogelijke marktverstoringen.

De voortgang van de voorgestelde maatregelen zal voortdurend worden gemonitord en de Commissie zal de uitvoering ervan vier tot zes jaar na de goedkeuring van de strategie beoordelen. De Commissie zal een risicoanalyse van de toeleveringsketens voor biomassa uitvoeren.

3.9 Kennisopbouw

De Commissie moedigt de lidstaten en regio's aan om aan de bio-economie gerelateerde onderwijs-, opleidings- en bijscholingsprogramma's voor zowel werknemers als werkzoekenden te bevorderen.